

Aluekehittäminen

Päijät-Hämeen liitto

Lausunto Päijät-Hämeen maakuntaohjelman 2026–2029 luonnoksesta

Päijät-Hämeen maakuntaohjelmaluonnoksessa on onnistuneesti tunnustettu maakunnan ominaispiirteet ja näiden vahvuuksien kautta haettu kehittämisen painopisteitä. Ohjelma on tehty hyvin positiivisessa ja tulevaisuuteen uskovassa hengessä ja siinä todetaan maakunnan olevan ”matkalla uuteen nousuun”. Ohjelma hyötyisi siitä, että positiivinen tulevaisuususkko sidottaisiin vielä paremmin Suomen nykyiseen, vaikeaan taloustilanteeseen ja tunnistettaisiin sen asettama haaste.

Strategian tavoitteet ovat hyvin kunnianhimoiset. Niiden toteutuminen vaatii paitsi alueelta myös kansalliselta ja EU-tasolta kunnianhimoista ja määrätietoista politiikkaa, jonka toteutuminen ei ole täysin Päijät-Hämeen omilla käsissä. Esimerkiksi tavoite 1: ”Kilpailuetua kansainvälisyydestä ja kestävydestä”, sen seuraavassa luetellut määrälliset mittarit tuntuvat todella mittavilta ja vaativat isoja panostuksia:

- Alueen kansainvälisesti laadukkaat TKI-resurssit viisinkertaistuvat rohkeilla, kestävillä avauksilla.
- Lahti on Euroopan kansainvälisimpiä opiskelijakaupunkeja. Kansainvälisten osaajien määrä ja jäämä alueelle vähintään viisinkertaistuu.
- Kansainväliset ja kansalliset kumppanuudet vahvistavat alueen osaamista ja elinkeinoelämän arvoketjuja. Vienti kolminkertaistuu.

Ohjelma on hyvin kytketty kansalliseen aluekehittämispäätökseen ja osoitettu asiakirjojen välinen yhteys. Konkreettisia toimia on esitetty, joilla tavoitteisiin voidaan päästä, sekä mittareita kehityksen todentamiseksi. Älykkään erikoistumisen kärkiä on kolme (sportti, ruoka ja juoma sekä älykäs valmistus), mikä on hyvä, kompakti määrä pienelle maakunnalle. ”Sportti” on terminä vieras suomen kieltä arvostavalle lukijalle ja jää mietityttämään olisiko liikunta ja/ tai urheilu parempi termi.

Yhteistyö älykkäässä erikoistumisessa Etelä-Suomen NUTS2-alueen maakuntien eli Etelä-Karjalan, Kanta-Hämeen, Kymenlaakson, Päijät-Hämeen ja Varsinais-Suomen kanssa on hyvä asia, voimia kannattaa yhdistää suuremman vaikuttavuuden saavuttamiseksi.

Ohjelma on kirjoitettu tiiviiksi, eikä se sisällä pitkiä taustoituksia, vaan menee suoraan asiaan, mikä on ansiokasta.

Sosiaalisia ongelmia ja syrjäytymistä haasteena ei oikein tunnisteta eikä nosteta esiin ohjelman tavoitteissa. Tavoite 3: Päijänteen verran parempaa elämää keskittyy työhön, erityisesti yrittäjyyteen, matkailuun ja arjen sujuvuuden kehittämiseen. Myös tavoitteen mittarit kuvaavat vain näitä asioita. Matkailun kehittäminen lisää toki alueen elinvoimaa, mutta parantaa asukkaiden elämänlaatua lähinnä epäsuorasti. Väestön hyvinvointi ja erityisesti ne ihmisryhmät, joilla ei mene hyvin, jäävät vähän taka-alalle, vaikka mainintoina esim. osatyökykyisten osallistuminen työelämään onkin mukana. Tämän kehityksen seurantaan ei ole kuitenkaan esim. mitään mittaria, mistä tulee vaikutelma, että asia on toissijainen, eikä sen kehitystä ole tarkoitus tarkemmin seurata. Väestön hyvinvointi on kuitenkin kiinteästi yhteydessä alueen elinvoimaisuuteen: ilman hyvinvoivia asukkaita alueella ei ole kehittymiseen tarvittavaa työvoimaa.

Älykkään sopeutumisen ja vähenevän väestön huomioiminen on ohjelmalle ansio. Ovatko vuoden 2050 tavoitteet mm. kansainvälisten opiskelijoiden viisinkertaistumisesta kuitenkin linjassa väestökehityksen kanssa, eli huomioidaanko älykästä sopeutumista ohjelman pitkän aikavälin tavoitteissa?

Myöhemmin lisättävät, sidosryhmiltä kootut tulevien vuosien hankeideat ohjelman toteuttamista varten ovat erittäin hyvä lisä ohjelmaan. Vaikutusten arviointi ja siinä havaitut riskit ohjelman tavoitteisiin liittyen ovat myös tärkeää tietoa ohjelman toteuttamista varten.

Eero Venäläinen
maakuntajohtajan varahenkilö